

Geliş Tarihi/Received: 07.04.2021

Kabul Tarihi/Accepted: 24.04.2021

DOI: 10.29228/roljournal.50784

GENÇLİK VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞANLARININ KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (ELÂZİĞ İLİ ÖRNEĞİ)

Atike YILMAZ

Sorumlu Yazar: Muş Alparslan Üniversitesi, Orcid ID:0000-0003-4489-9671,
a.yilmaz@alparslan.edu.tr

Hüseyin KIRIMOĞLU

Muş Alparslan Üniversitesi, Orcid ID:0000-0002-9756-1749

Ahmet TOKGÖZ

Muş Alparslan Üniversitesi, Orcid ID: 0000-0002-7727-4945

ÖZET

Bu çalışma Elâzığ İli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü çalışanlarının, kaynaştırma eğitime yönelik görüşlerinin tespiti ve konuya ilişkin çözüm önerilerinin geliştirilmesine odaklanmıştır. Katılımcıların kaynaştırma eğitime yönelik görüşleri, cinsiyet, mezun olunan program, eğitim düzeyi, iş pozisyonu, hizmet yılı, branş ve ailede engelli birey olup olmama değişkenleri açısından karşılaştırılmıştır. Araştırmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen ‘‘Kişisel Bilgi Formu’’ ve Aksüt, M., Battal, İ. ve Yıldız, F. (2005) tarafından geliştirilen ‘Kaynaştırma Eğitimi Ölçeği’’ kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Elâzığ İli Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Çalışan 75 (19 kadın-56 erkek) kişiden oluşmaktadır. Verilerin hesaplanmasında SPSS 20.0 paket program kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluk gösterip göstermediği Shapiro-Wilk testi ile test edilmiş ve tüm değişkenlerin normal dağılıma uygunluk göstermediği tespit edilmiştir. Normal dağılıma uygunluk göstermediği tespit edilen değişkenlerin karşılaştırmaları; 2 kategoriye sahip değişkenler için Mann-Whitney U testi kullanılarak, 2’den çok kategoriye sahip değişkenler için ise Kruskal Wallis testi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgularda iş pozisyonu değişkeni açısından anlamlı farklılığa rastlanırken, diğer değişkenler açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Sonuç olarak spor merkezi çalışanlarının kaynaştırma eğitime ilişkin görüşlerinin çalışılan iş pozisyonuna göre farklılaştığını söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma Eğitimi, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Görüş

INVESTIGATION OF THE VIEWS OF YOUTH SERVICES AND SPORTS PROVINCIAL DIRECTORATE EMPLOYEES ON INCLUSIVE EDUCATION (ELÂZIG PROVINCE SAMPLE)

ABSTRACT

This study focuses on the determination of the opinions of the employees of the Provincial Directorate of Youth Services and Sports of Elazığ Province on the inclusive education and on the development of the solution proposals. The views of the participants on the inclusive education were compared in terms of gender, graduate program, level of education, job position, year of service, branch and family. ‘‘Personal Information Form’’ developed by the researches and ‘‘Inclusive Education Scale’’ developed by Aksüt et al. (2005) were used in the study. The universe of the study consists of 75 (19 female-56 male) people working in the province of Elazığ. SPSS 20.0 package program was used to calculate the data. Frequency and percentage distributions were given in data analysis. Shapiro-Wilk test was used to determine whether the variables were compatible with normal distribution and it was found that all variables were not compatible with normal distribution. Comparisons of the variables which are found not to conform to normal distribution in terms of integration scale; Mann-Whitney U test was used for variables with 2 categories and Kruskal Wallis test was used for variables with more than 2 categories. While there is a significant difference in the findings obtained in terms of the job position variable, It was found that there was no significant difference in terms of variables, As a result, it can be said that the opinions of the sports center employees about inclusive education differ according to their job position.

Keywords: Inclusive Education, Provincial Directorate of Youth Services and Sports, opinion

GİRİŞ

Eğitim, toplumsal kalkınmanın, refahın ve gelişmişliğin önemli araçlarından biridir. Eğitim bir ülkenin sürekli olarak ayakta durabilmesini, çağın gereksinimlerine ayak uydurabilmesini ve geleceğe daha güvenle bakabilmesini sağlaması bakımından önem arz etmektedir. Bu amaçlar göz önüne alındığında eğitimin toplumun bütün fertlerine eşit düzeyde sağlanması gereklidir. Bir toplumu oluşturan unsurların tamamının sosyolojik, kültürel, ekonomik ve fizyolojik açıdan aynı düzeyde olması söz konusu değildir. Buradan yola çıkarak devlet organizmasının toplumu oluşturan bütün fertlere eşit düzeyde eğitim vermesi ve devlet mekanizmasını oluşturan bütün kurumların halka sunacağı hizmetleri bireysel farklılıkları gözetmeden, her birey için eşit düzeyde sunması hayati önem taşımaktadır. Toplumu oluşturan unsurlardan biri olan dezavantajlı bireylerin, devlet olanaklarından faydalanmaları, toplumsal kaynaşma ve bütünleşme yoluyla, kalkınma ve ilerleme açısından devlete katkı sağlayacaktır.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2011 yılında hazırladığı rapora göre Türkiye’ de toplam 4.882,841 engelli birey bulunmaktadır (TUİK, 2011). Engelli bireyler için tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim faaliyetleri sürdürülmektedir. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’ (2018) ne göre; “*Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedede diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla bu bireylere destek eğitim hizmetleri de sunularak akranlarıyla birlikte tam zamanlı ya da özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak verilen eğitime*” kaynaştırma eğitimi denilmektedir. Bu eğitimin amacı özel gereksinimli bireylerin normal gelişim gösteren bireyler ile aynı ortamı paylaşarak toplumla bütünleşerek, uyumunu arttırarak yaşam becerilerini ve yeteneklerini geliştirmektir (Lewis ve Donald, 2004; Batu ve Kırcaali İftar, 2006; Aral, 2011; De Boer, Pijl ve Minnaert, 2010; Namlı ve Yaman, 2019). Özel gereksinimli çocukların bütünleştirilmesinde akademik beceriler kadar, diğer becerilerinin de geliştirilmesi çok önemlidir. Bireylerin gelişimlerini destekleyen ve yeteneklerini geliştiren bir kavramda spordur. Spor yoluyla özel gereksinimli bireyler sosyalleşme, kişilik gelişimi, fiziksel gelişim, zihinsel gelişim gibi birçok gelişim alanı desteklenmekte ve geliştirmektedir (Winnick ve Porretta, 2016; Giese ve Ruin, 2018; Haegle ve Sutherland, 2015; Tsai ve Fung, 2009; Panagiotou ve ark., 2008; Yılmaz ve ark., 2017; Bozkurt ve ark., 2019; İlhan ve ark., 2013). Beden eğitimi ve spor engelli bireyler için bu kadar önemli bir kavram haline gelmiş iken bu eğitimin sadece Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda uygulanması özel gereksinimli bireylerin farklı yeteneklerinin geliştirilmesi ve bireyin normal akranları ile sosyalleşmesi açısından yetersiz kalabilmektedir. Özellikle yine bir devlet kurumu olan Gençlik ve Spor İl

Müdürlükleri özel gereksinimli bireylerin hem sportif açıdan hem de sosyal ve kültürel açıdan gelişmeleri için ideal çalışma alanlarına sahiptirler. Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bünyesinde faaliyet gösteren gençlik merkezleri; ülke gençliğinin sosyo-kültürel gelişimleri için çeşitli faaliyet alanlarına sahiptir. Gençlik merkezlerinde açılan kurslar ve düzenlenen organizasyonlar tüm fertler için farklı ortamlar oluşturarak ülke gençliğinin hem yeteneklerinin gelişimini hem de akran ilişkileriyle sosyalleşmelerini sağlamaktadır (Aycan, 2005; Sönmezoğlu ve ark., 2014; Karabulut ve Pulur, 2011; Namlı ve Suveren, 2019). Sportif anlamda taşra teşkilatı bünyesinde çeşitli branşlarda sporcu yetiştirilmesi ile de görevlendirilen İl Müdürlükleri, antrenörleri vasıtasıyla çeşitli yaş grupları için branşlara yönelik eğitim vermektedirler. Bu sebeple Gençlik Merkezlerinden faydalanan engelli bireyler açısından, bu merkezlerde çalışanların kaynaştırma eğitimine yönelik düşünceleri önem arz etmektedir.

Amaç: Çalışmamızda, Elâzığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde çalışan personellerin kaynaştırma eğitimi hakkındaki görüşlerinin; cinsiyet, mezuniyet, hizmet yılı, ailede engelli birey olma durumu, iş pozisyonu, daha önce veya şimdi uğraştığı spor branş (takım/bireysel) değişkenlerine göre incelemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için şu sorulara cevap aranmıştır.

- 1) Katılımcıların cinsiyet, mezuniyet, hizmet yılı, ailede engelli birey olma durumu, iş pozisyonu ve spor branş (takım/bireysel) değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın modeli

Bu araştırmada betimsel araştırma yöntemlerinden biri olan, genel tarama modeli uygulanmıştır. Genel tarama modeli ise, var olan bir durumu, var olduğu şekli ile tanımlamayı amaçlayan araştırma metodu olarak açıklanmaktadır (Karasar, 2005). Muş Alparslan Üniversitesi Sayı: E-10879717-050.01.04-11833 etik kurul izni alınmıştır.

Araştırma Grubu (Evren-Örneklem)

Bu araştırmanın çalışma grubunu Elâzığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde görev yapan toplam 234 personel içerisinde, 19 kadın ile 56 erkek personel olmak üzere toplam 75 personelden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları:

Araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” (cinsiyet, eğitim düzeyi, mezuniyet, iş pozisyonu, şu anda veya daha önce uğraştığı spor branşı türü, hizmet yılı ve ailede

engelli birey olup olmaması) ve Aksüt, Battal ve Yıldız (2005)'in geliştirdikleri “Kaynaştırma Eğitimi Anketi” kullanılmıştır. Kaynaştırma eğitimi anketi; Aksüt, Battal ve Yıldız (2005)'in geliştirdikleri ölçek 5'li likert tipi bir ölçektir. Beşli Likert tipinde derecelendirilen ölçek puanlamasında maddeler 1 ile 5 puan (1 “Hiç Katılmıyorum”, 2 “Az Katılıyorum”, 3 “Katılıyorum”, 4 “Çok Katılıyorum”, 5 “Tamamen Katılıyorum”) arasında puanlanmaktadır. “1” puan maddeden alınacak en düşük puanı ve en olumsuz tutumu göstermektedir. “5” puan ise maddeden alınacak en yüksek puanı ve en olumlu tutumu göstermektedir. Ölçeğin tamamının güvenilirlik katsayısı .86 bulunmuştur.

Verilerin Analizi:

Verilerin analizi SPSS 21 paket programında gerçekleştirilmiştir. Öncelikle değişkenlerin frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluk gösterip göstermediği Shapiro-Wilk testi ile test edilmiş ve tüm değişkenlerin normal dağılıma uygunluk göstermediği tespit edilmiştir. Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis testleriyle analiz edilmiştir. Kruskal Wallis testi sonucunda farklılık olduğu tespit edilen değişkenlerin kategorileri Mann-Whitney U testi kullanılarak ikiye ayrılarak karşılaştırılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak alınmıştır. Kruskal Wallis-H testinden sonra anlamlı farklılığın hangi gruplarda olduğunu belirlemek için, tekrar Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Yapılan ikili karşılaştırmalardan kaynaklanabilecek tip I ve tip II hataları önlemek için bonferroni düzeltme yöntemi kullanılmış ve yeni anlamlılık düzeyi $p<0.003$ olarak hesaplanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans Analizi

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	19	25.3
	Erkek	56	74.7
Mezuniyet	BESYO	61	81,3
	Diğer	14	18.7
Hizmet yılı	1-5 yıl	19	25.3
	6-10 yıl	36	48.0
	11-15 yıl	8	10.7
	16 ve üstü	12	16.0
Ailede engeli birey olup olmama durumu	Evet	5	6.7
	Hayır	70	93.3
İş pozisyonu	Antrenör	35	46.7
	Uzman	18	24.0
	Memur	11	14.7
	İdareci	6	8.0
	Lider	5	6.7
Branş türü	Takım	26	34.7
	Bireysel	49	65.3
	Toplam	75	100.0

Tablo 2. Katılımcıların değişkenlere göre Mann Whitney U testi sonuçları

Değişkenler	N	Sıra Ort.	U	p
Kaynaştırma eğitimi	Kadın	19	33,21	
	Cinsiyet	Erkek	56	39,63
			441,000	,267
	BESYO	61	38,75	
	Mezuniyet	Diğer	4	34,71
			381,000	,531
	Takım	26	40,38	
	Branş türü	Bireysel	49	36,73
	Hayır	75	38,08	575,000
				,490

Tablo 2’de katılımcıların, cinsiyet, mezuniyet, branş ve ailede engelli birey olma durumu değişkenleri açısından kaynaştırma eğitime yönelik görüşleri açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3. Katılımcıların değişkenlere göre Kruskal Wallis testi sonuçları

Değişkenler	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	P	Anlamlı Farklılık
Kaynaştırma eğitimi Ort.	1-5	19	34,92			
	Hizmet Yılı	6-10	36	40,61	2	1,030
		11- üzeri	20	36,23		,598
	Antrenör (1)	35	47,81			
	İş pozisyonu	Uzman (2)	18	29,28	4	14,278
		Memur (3)	11	33,45		,006
		İdareci (4)	6	28,50		
		Lider (5)	5	22,10		

Tablo 3’de katılımcıların hizmet yıllı kaynaştırma eğitimine yönelik görüşleri açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$). İş pozisyonu değişkenine göre ise kaynaştırma eğitimine yönelik görüşleri açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır ($p<0.05$). İş pozisyonu durumları Mann Whitney U testi ile ikişerli olarak karşılaştırılmış ve antrenör grubu ile uzman grubu arasında spor uzmanları lehine ($p<0,003$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü çalışanlarının, kaynaştırma eğitimine yönelik görüşlerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmamızın elde edilen bulgulara, katılımcıların cinsiyet, mezun olunan bölüm, daha önce uğraştığı spor branş (takım/bireysel), ailede engelli birey olma durumu, hizmet yılı ve iş pozisyonu değişkenlerine göre anlamlı bir fark çıkmamıştır. Çalışmanın cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde Okyay ve ark. (2016) yapmış oldukları çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimine yönelik tutumlarında cinsiyet açısından farklılık çıkmadığını belirtmişlerdir. Bayar ve Üstün (2017) öğretmen adayları üzerine yapmış oldukları çalışmada kaynaştırmaya yönelik duygu, tutum ve kaygılarında cinsiyet açısından farklılık olmadığını belirtmişlerdir. Dolapçı (2013) yapmış olduğu doktora tez çalışmasında öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi genel puanlamasında cinsiyet değişkeninde anlamlı bir farklılık çıkmadığını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar çalışmamızla paralellik göstermektedir. Bu manada cinsiyet ve yaş değişkeninin kaynaştırma eğitimine yönelik görüşleri etkilemediğini söyleyebiliriz. Ailede engelli birey bulunma durumunda karşılaştırma için yeterli sayıyı karşılamadığından analizden çıkarılmıştır. Ancak yapılan çalışmalarda ailede engelli birey olup olmamasının kaynaştırma eğitimine yönelik görüşü etkilemediği belirtilmiştir (Aker, 2014; Dolapci, 2013; Kayhan ve ark., 2012; Sarı ve Bozgeyikli, 2003; Bayar ve Üstün, 2017). Katılımcıların, hizmet yıllı değişkeni açısından kaynaştırmaya yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık çıkmamıştır. Temel (2000) yapmış olduğu çalışmada hizmet yılının kaynaştırma eğitimi ile ilgili görüşleri etkilemediğini belirtmiştir. Özdemir (2010) yapmış olduğu çalışmada okul öncesi öğretmenlerin meslekteki öğretmenlik tecrübesi arttıkça kaynaştırmaya olan olumlu tutumun giderek azaldığını belirtmiştir. Aksine Özbaba’nın (2000) okul öncesi öğretmenler ile çalışmada özel eğitim alanında bilgi sahibi olma ve mesleki tecrübe değişkenleri açısından kaynaştırmaya yönelik tutum arasında bir ilişki tespit edilemediğini belirtmiştir. Ertunç (2008) yaptığı “Kaynaştırma eğitimi uygulanan ilköğretim ikinci kademedeki görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeylerinin ve sınıflarındaki engelli öğrencilere bakış

açıların değerlendirilmesi” ile ilgili çalışmada; yaş ve hizmet yılı daha az olan öğretmenlerde öğrenmeye karşı daha açık ve istekli oldukları, yaş ve hizmet yılı daha fazla olan öğretmenlere göre kaynaştırma eğitimine daha olumlu baktıkları bildirilmiştir. Aynı çalışmada, katılımcıların branş değişkeni açısından kaynaştırma eğitime yönelik görüşlerinde anlamlı farklılıklar çıkmış olup bu farklılığın ortalamalar düzeyinde özel eğitim öğretmenleri lehine olduğu bulunmuştur. Gözün ve Yıkılmış (2004) tarafından yapılan, kaynaştırmaya ile ilgili hazırlanan bilgilendirme programında, branş öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitiminin tutumları üzerine etkili olup olmadığını araştırmak amacıyla yaptıkları çalışmada; bilgilendirme programına dahil olan öğretmen adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumlarında pozitif yönde anlamlı bir farklılık olduğu belirtilmiştir. Kuzu (2011) çalışmasında da aynı sonuçlara ulaşmıştır. Sarı ve Bozgeyikli (2003) yaptığı çalışmada ise Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Psikolojik Rehberlik Danışmanlık bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi yeterliliklerinin anlamlı derecede yüksek bulunduğunu belirtmiştir. Bu çalışmalar araştırmamızın bulgularını destekler niteliktedir. İş pozisyonu değişkeni açısından incelendiğinde, spor uzmanlarının antrenörlere göre kaynaştırma eğitime yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık çıkmış olup diğer iş pozisyonları arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Bu manada bireylerin işyerindeki pozisyonlarının kaynaştırma eğitime yönelik görüşlerini spor uzmanları haricinde etkilemediğini söyleyebiliriz. Spor uzmanlarının diğer iş pozisyonlarına göre kaynaştırma eğitime yönelik görüşlerinin anlamlı çıkmasını sahada kaynaştırma öğrencileriyle daha fazla etkileşim ve iletişim içinde olmalarından kaynaklı olduğu düşünülebilir. Yapılan çalışmalarda da engelli bireylerle etkileşimi olan kişilerin kaynaştırma eğitime yönelik düşüncelerinin daha olumlu olduğu tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu bildirilmiştir (Yılmaz ve ark., 2020; Gök ve Erba, 2011; Kırимоğlu, 2017; Kırимоğlu, 2016).

Sonuç olarak; Elâzığ ili, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü çalışanlarının kaynaştırma eğitime yönelik görüşlerinin, incelenen değişkenler açısından çalışılan iş pozisyonu dışında farklılık göstermediğini iş pozisyonuna göre ise bu merkezlerde sahada aktif görev alan spor uzmanlarının kaynaştırma eğitime yönelik görüşlerinin daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Bununla birlikte, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü merkezlerinden faydalanan engelli bireylerin bu imkânlardan en üst düzeyde faydalanabilmeleri için bu kurumlarda çalışan tüm personelin kaynaştırma eğitime yönelik görüşlerinin önemli olduğu söylenebilir. Ayrıca engelli bireylerin faydalandığı farklı kurum çalışanlarının kaynaştırma eğitime yönelik görüşlerinin

incelenmesi önerile bilinir. Çünkü engelli bireylerin toplumla bütünleşmesi o toplumdaki bireylerin düşünce, tutum ve davranışlarıyla da ilgilidir.

KAYNAKLAR

- Aker, G. (2014). *Öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi hakkındaki tutumları*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trakya Üniversitesi, Edirne
- Aksüt, M., Battal, İ. ve Yaldız, F. (2005). *Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kaynaştırma Eğitime İlişkin Yeterlilikleri (Uşak İli Örneği)*. 14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Denizli.
- Aral, N. (2011). *Okul Öncesi Eğitimde Kaynaştırma*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Aycan A (2005). *Gençlik merkezlerinde örgütsel etkililik ve hizmet kalitesinin değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Batu, S. ve Kırcaali İftar, G. (2006). *Kaynaştırma*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Bayar, M. ve Üstün, A. (2017). İlkokullarda Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Kaynaştırma Eğitime İlişkin Duygu, Tutum ve Kaygılarının Değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 12(17).
- Bozkurt, T.M., Demir, G.T. ve Dursun, M. (2019). Bedensel, işitme ve görme engelli sporcuların spora katılım motivasyonlarının incelenmesi examination of motivations of physically, hearing and visually impaired athletes. *The Journal*, 12(67).
- De Boer, A.A., Pijl, S.J. ve Minnaert, A.E.M.G. (2010). Attitudes of Parents Towards Inclusive Education: A Review of The Literature. *European Journal of Special Needs Education*, 25(2), 165-181.
- Dolapci, S. (2013). *Öğretmen adaylarının öz-yeterlilik algıları ve kaynaştırma eğitime bakış açıları*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Ertunç, N. (2008). *Kaynaştırma Eğitimi Uygulanan İlköğretim İkinci Kademedeki Görev Alan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimi Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin ve Sınıflarındaki Engelli Öğrencilere Bakış Açılarının Değerlendirilmesi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ertunç, N. (2008). *Kaynaştırma eğitimi uygulanan ilköğretim ikinci kademedeki görev alan beden eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeylerinin ve sınıflarındaki engelli öğrencilere bakış açılarının değerlendirilmesi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Giese, M. ve Ruin, S. (2018). Forgotten bodies—an examination of physical education from the perspective of ableism. *Sport in Society*, 21(1), 152-165.
- Gök, G. ve Erba, D. (2011). Okulöncesi eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitime ilişkin görüşleri ve önerileri. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 3(1), 66-87.
- Gözün, Ö. ve Yıkılmış, A. (2004). *İlköğretim Müfettişlerinin Kaynaştırma Uygulamasına İlişkin Görüş ve Önerileri*, A. Yıkılmış ve E. Sazak Pınar (Ed): XIV. Ulusal Özel Eğitim Kongresi Bildiri Kitabı, Kök Yayıncılık, Ankara.

- Haegele, J.A. ve Sutherland, S. (2015). Perspectives of students with disabilities toward physical education: A qualitative inquiry review. *Quest*, 67(3), 255-273.
- İlhan, E.L., Kırımoglu, H. ve Cokluk, G.F. (2013). The effect of special physical education and sports program on the quality of life of the children with mental retardation. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1-8.
- Karabulut, E.O. ve Pulur, A. (2011). Gençlik merkezlerine üye gençlerin temsilcilerinin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 71-80.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar-ilkeler-teknikler*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kayhan, N., Şengül, A. ve Akmeşe P.P. (2012). İlköğretim Birinci ve İkinci Kademe Öğretmen Adaylarının Kaynaştırmaya İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *JRET Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 1 (3):261-271.
- Kırımoglu, H., Dalli, M., Yilmaz, A., & Say, M. (2017). Öğretmen adaylarının zihinsel engelli bireylerin sportif etkinliklerine yönelik tutum düzeylerinin incelenmesi (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği). *Journal of Human Sciences*, 14(4), 3116-3125.
- Kırımoglu, H., Esentürk, O., İlhan, E. L., Yilmaz, A., & Kaynak, K. (2016). İlköğretim, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi öğretmenleri ile beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının zihinsel engelli bireylerin fiziksel egzersize katılımlarının etkilerine yönelik farkındalık düzeylerinin incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(4), 231-244.
- Kuzu, S. (2011). *Öğretmen Adaylarının Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Tutumları ve Öz Duyarlık Düzeylerinin Karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul
- Lewis, R.B., Doorlag, D. (2004). *Teaching Special Students in General Education Classroom*, Netcang, N.J. U.S.A)
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_10/10111226_ozel_egitim_hizmetleri_yonetmeli_1.pdf.
- Namlı, S., ve Suveren, S. (2019). Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde Okuyan Engelli Öğrencilerin Uyum Düzeyleri ve Beklentileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 20(3), 445-470.
- Namlı, S. ve Yaman, Ç. (2019). Her Yönüyle Spor, Otizm ve Egzersiz İlişkisi, (ed: Hergüner,Gülten) Ankara: Güven Plus Yayıncılık
- Okyay, Ö., Mutluer, C. ve Peker, G. (2016). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(212), 27-44.

- Özbaba, N. (2000). *Okul öncesi eğitimcilerin ve ailelerin özel eğitime muhtaç çocuklar ile normal çocukların entegrasyonuna (kaynaştırılmasına) karşı tutumları*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Özdemir, N. (2008). *Sınıfta Kaynaştırma Öğrencisi Olan ve Olmayan İlköğretim Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Karşılaştırılması*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Panagiotou, A.K., Evaggelinou, C., Doukeridou, A., Mouratidou, K. ve Koidou, E. (2008). Attitudes Of 5 Th And 6 Th Grade Greek Students Toward The Inclusion Of Children With Disabilities In Physical Education Classes After A Paralympic Education Program. *European Journal Of Adapted Physical Activity*, 1(2).
- Sarı, H. ve Bozgeyikli, H. (2003). Öğretmen Adaylarının Özel Eğitime Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Karşılaştırmalı Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9, 183-203.
- Sönmezoğlu, U., Polat, E., ve Aycan, A. (2014). Gençlik merkezi üyeleri ve bazı değişkenlere göre serbest zaman tatmin düzeyleri. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 1), 219-229.
- Temel, Z.F. (2000). Okulöncesi Eğitimcilerinin Engellilerin Kaynaştırılmasına İlişkin Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 18, 148-155.
- TÜİK, A.D.N.K.S. (2011). Türkiye İstatistik Kurumu.
- Tsai, E.H.L. ve Fung, L. (2009). Parents' experiences and decisions on inclusive sport participation of their children with intellectual disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 26(2), 151-171.
- Winnick, J. ve Porretta, D. (Eds.). (2016). *Adapted Physical Education and Sport*, 6E. Human Kinetics.
- Yılmaz, A., İnce, G. ve Kırmoğlu, H. (2020). Beden Eğitimi ve Çocuk Gelişimi Öğrencilerinin Bilişsel Esneklik ve Kaynaştırma Eğitimine Bakış Açıkları. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 229-242.
- Yılmaz, A., Karakaş, G., Baba-Kaya, H. ve Kaçay, Z. (2017). The effects of sportive exercises on physical fitness of children with specific learning disability. *Acta Kinesiologica*, 11(1), 88-93.